

INTRODUCCIÓ AL DRET

03/10/03 CONCEPCIONS DEL DRET

Existeix una gran quantitat de normes. Gairebé tot està regulat però aquestes normes estan tant interioritzades que l'individu no s'adona que tot és un acte jurídic. Exemple: encendre la llum.

El dret no és alguna cosa tangible, física... sinó que és una construcció intel·lectual/humana. Cada ésser humà té la seva concepció de dret però que es poden agrupar en quatre grans concepcions:

- Concepció liberal el dret és la darrera instància formalitzada per a sol·lucio-nar problemes socials. L'ésser humà ha de ser lliure perquè en una societat de mercat pugui oferir la seva capacitat de treball i només si hi ha un conflicte entre dues parts ha d'intervenir l'Estat a través del dret. Si no, no ho ha de fer.
- Concepció de l'estat social el dret és un mitjà per a sol·lucionar desigual-tats. El plantejament liberal és erroni. És fals que en una societat liberal hi pugui haver lliure competència quan existeixen errors estructurals en aquesta. En circumstàncies de desigualtat la competència és arbitrària. Ha d'haver-hi mecanismes que corregeixin aquestes desigualtats: la igualtat ha de ser-hi en el punt de partida, mai en el d'arribada. Si no triomfa la persona i no hi ha desigualtat el problema és de l'individu, no de la societat. Sorgeix a Alemanya a principis del segle XX com a temor a les revolucions. L'exèrcit, que fins llavors era qui les reprimia, es va passar al costat dels revolucionaris. El poder obser-và que ja no podia fer front i va voler desactivar-les donant allò que els feia estar bé.
- Concepció de control social el dret és un mecanisme de control social formal. Diferencien els controls formals dels informals. Aquests darrers són els mitjans de comunicació, l'educació, la religió... a través dels quals es van ensenyant unes pautes de comportament, si fracassen, entren en funcionament els formals (el dret). És un mecanisme d'opressió, per a mantenir l'*status quo*.
- Concepció religiosa el dret és natural que ve determinat per una entitat divina que és transmesa per un profeta i que és igual per a tots els llocs. S'anomena *iusnaturalisme*.

Des de les organitzacions socials, les primeres comunitats primitives sempre ha existit unes normes de comportament i, a la vegada, unes sancions determinades. Els continguts d'aquestes normes han estat evolucionant.

06/10/03 EL DRET

Quan es parla de drets es per fer front davant les arbitrietats de l'Estat. Ara es tenen mecanismes que s'encarreguen de regular les vulneracions dels drets. Sobretot, són les empreses privades les que els vulneren, però no hi ha mitjans per protegir-nos. En canvi, en el cas de l'Estat sí que n'hi ha.

El concepte de societat com a unitat, no és possible, perquè la societat està formada de grups i subgrups. Cadascun dels quals té els seus propis interessos. En una societat determinada prevalen els interessos majoritaris, però sense oblidar els minoritaris. El que no es pot fer és imposar-se als minoritaris, s'ha d'arribar a fórmules d'acord.

Des de les primeres regulacions d'interessos sempre s'han anat repetint unes característiques que han prevalgut a través dels temps i dels canvis.

- El dret és un mitjà no una finalitat
- El dret implica la força
- El dret ha de ser legítim
- El dret és un mitjà per aconseguir finalitats, per a regular societats. En el dret la pregunta "per a què" no és jurídica. S'ha de preguntar a polítics...

L'ús de la força és ràpidament acceptat, és alguna cosa que s'imposa que si no s'accepta podem ser multats. A la vegada, es diu que si no existeix aquesta força no s'està parlant de dret. La força no ha de per què existir en forma de sanció negativa, sinó també potser en sentit positiu, en una mesura promocional. Exemple: si contractes a dones, tindràs descompte en la seguretat social.

Una forma d'acceptació de les lleis, és a través de referèndums. Això és de manera directa. També existeix una d'indirecta.

La connexió entre força i dret pot ser:

– Externa: el dret pot utilitzar la força quan sigui necessari, però la força no imposa el dret.

– Interna: el dret sense amenaça no és dret

El dret ha de ser legítim per a ser un dret democràtic. Qui aprova les normes jurídiques ha de ser elegit democràticament a través de les eleccions seguint els passos o procediments establerts per aquella llei.

La legitimitat també ha de donar-se en el desenvolupament. S'ha de respectar a les minories, els drets han de ser respectats i reconeguts, a més s'ha d'actuar de forma que no sigui arbitrària.

13/10/03 **LES FUNCIONS DEL DRET**

El dret en una democràcia serà un instrument democràtic però també hi ha dret en una dictadura. El dret és neutre, segons qui l'usi i la forma com l'usi serà bo o dolent. Serveix per a moltes coses. Les seves funcions són:

- Funció orientadora de les conductes socials. Ens indica, ens dóna, unes pautes de comportament. És compleixen les normes perquè es donen validesa a les normes. Cal un mecanisme de sanció perquè sigui eficaç.
- Funció preventiva dels conflictes socials. El dret refula les herències, per evitar que els fills es barallin. Preveu, evita, futurs problemes. El dret sorgeix per a defensar el petit davant dels grans.
- Funció repressiva. Sanxiona a les persones i/o grups que vulneren les normes. Actualment, la preçó és la màxima sanció, abans n'hi havia d'altres. Sorgeix fa 200–300 anys per humanitzar el sistema.
- Funció de control. El dret és un mecanisme que evita transformacions radicals en la societat (revolucions) i si es donen es fa de manera ordenada i regulada. Es fan a través de mecanismes legislatius. En algunes situacions el dret paralitza el canvi social, però d'altres, l'accelera, ex. la constitució de la U.E.
- Funció distributiva de la riquesa i dels béns públics. Es fa a través dels impostos. Amb els diners dels rics es poden pagar serveis per a tothom: educació, sanitat... Segons el règim que hi hagi la distribució del diners serà més o menys arbitrària.

- **Funció promocional.** Promou determinats grups i/o col·lectius com per exemple, els minusvàlids (obligació de rampes en edificis).
- **Funció de protecció dels drets.** En una societat democràtica, l'Estat i el dret no tenen cap altre finalitat que no sigui protegir les llibertats i els drets de les persones.

Totes aquestes funcions no són contradictòries, sinó que es complementen. El dret no fa una sola funció, realitza totes, però en alguns moments es potenciarà una o una altre. Si és un règim democràtic la distributiva, si és dictatorial la de control social, però en general, fa totes.

20/10/03 ELS GRANS SISTEMES JURÍDICS

Al món hi ha dos grans sistemes jurídics: el dret continental i el common law.

– **Dret continental:** (romano-germànic). S'instaura a Europa i a Sudamèrica. Dret format per un conjunt de normes generals i abstractes que els jutges han d'aplicar per tal de resoldre casos concrets. Prima la idea de legislació i de codificació. El dret tendeix a presentar-se de forma sintètica i sistemàtica.

– **Common law:** S'instaura a Austràlia, Índia, Estats Units d'Amèrica i Anglaterra. El dret s'entén com a la creació dels jutges. Un conjunt de resolucions que els jutges van donant als casos que se'ls hi presenten. Prima la idea del dret causístic. És fonamental el precedent, considerant com a precedent les decisions establertes anteriorment per a casos semblants i a les que s'otorga un valor vinculant. Neix a partir del segle XI i és el dret comú per a tota Anglaterra. S'aplica llavors a la costum local que neix del feudalisme i que es desenvolupa amb la institució dels tribunals reials de justícia i posteriorment amb el Parlament. El procediment neix en els tribunals, no hi ha una llei que digui com ha de ser el procediment (com és el cas del continental que si que hi és). A partir del segle XIX i XX hi ha una influència del procés de democratització i comença a reformar-se el sistema de precedents legislatius i el sistema judicial. Abans no hi havia res escrit. Les costums s'ordenen, es consoliden, però sempre a nivell del tribunal. No hi ha cap codificació però s'intenta fer un recull de procediments. Sempre hi ha un jurat. Primer hi ha un procediment en que hi ha l'advocat defensor, d'altra banda el ministeri fiscal. Hi ha un jurat popular elegit democràticament per sorteig. No és escrit i això condueix a una audiència pública en la qual s'interroguen els testimonis, posteriorment es proven els fets. Un cop s'han fet totes les acusacions orals els advocats fan les seves apel·lacions, el jurat es reuneix, delibera i dicta sentència. El jutge posa la pena.

Respecte la jurisdicció, en el sistema continental s'ha començat a sentir la influència dels precedents, sobretot en el Tribunal Superior de Justícia i en el Constitucional. En aquest sentit, els jutges ordinaris tenen en compte les sentències del Tribunal Constitucional a l'hora de jutjar tant cassos de violació dels drets fonamentals com establir conflictes de competències, però sobretot, té importància en casos de jutjats de drets fonamentals.

24/10/03 LA CORONA

En una primera època la monarquia rebia tot els poders de l'absolutisme. El rei era els tres poders: feia les lleis, era el cap de l'administració, de l'exèrcit i era el cap del poder judicial. Però començaren a sorgir aires democratitzadors i es va plantejar que el rei mantingués l'executiu però el legislatiu recauria al Parlament i el judicial als jutges. Es va qüestionar que la monarquia tingués encara el poder executiu. Posteriorment, es posaren uns límits al rei, el rei seguia rei però amb unes limitacions.

Al 1978 amb la nova Constitució, es produeix un pacte: es manté aquesta institució històrica però a canvi que no tingui cap poder. Només fa funcions simbòliques, i és que el rei, actualment, no mana, no dóna ordres. No pot fer res que no estigui autoritzat pel govern. Qui mana, en definitiva és el govern, no pas el rei.

El rei es considera irresponsable dels seus actes, perquè qui ho és, és el ministre que ha autoritzat l'acte del rei. Aquest "permís" s'anomena referendo, i o bé està escrita en paper que dóna permís o bé hi ha la presència del propi ministre en l'acte que assisteixi la corona. Mentres sigui rei no el poden jutjar, només les Corts poden iniciar un procés per incapacitar-lo del càrrec.

Pel que fa a les relacions internacionals, el rei firma els tractats internacionals però és el govern qui els negocia, i les Corts qui els aproven. En cas de guerra, el rei fa allò que diu el govern. El rei és el cap de les forces armades però el govern és qui pren les seves decisions. Només té funcions simbòliques com s'ha dit anteriorment. S'haurà de portar bé amb tots els governs. La seva opinió personal no compta. És una institució buida de contingut.

Totes les funcions del rei estan reglades, ja venen predeterminades per la Constitució. A més a més són obligatòries. Exemple: no té dret a vet. El rei només pot i ha de firmar una llei, no pot dir que no la pot aplicar. El rei desenvolupa una funció moderadora consistent en que si es dóna un conflicte social, el que pot fer és convocar als diferents actors i iniciar un diàleg. Mai podrà pendre una decisió, hauran de ser els propis polítics qui la prenguin. Si no arriben a cap acord i el conflicte s'agreuja, el conflicte passa a les mans del Tribunal Constitucional.

Una altre tasca que fa es que quan s'han celebrat eleccions, el rei ha de convocar a tots els líders dels partits que han obtingut representació, i qui té més possibilitats de sortir elegit és el que nombra per que sigui president. A vegades, els propis partits refusen la invitació però ell, almenys, està obligat de cridar-los.

La institució rep una aportació econòmica de lliure disposició perquè realitzi la seva funció i també una sèrie d'immobles de propietat nacional però només perquè els utilitzi, tot i que no són de la seva propietat. Forma part dels pressupostos de l'Estat. En els actes privats la responsabilitat recau en la casa del rei. Es com un ministeri, que compleix les funcions bàsiques d'ajudar al rei a desenvolupar les seves tasques: elaborar discursos, portar les relacions amb una altre administració, amb els mitjans de comunicació, s'encarrega de la seguretat del rei, elabora i executa el pressupost del rei... És el recolzament administratiu que té com un cap elegit pel mateix rei.

27/10/03

La regència és una institució que desenvolupa totes les funcions del rei quan està incapacitat físicament i/o mentalment o és menor d'edat. En aquestes circumstàncies, el rei no pot fer les seves tasques i qui les exerceix es denomina regent. Pot ser una persona o poden ser tres, però mai un número parell.

La tutela es dóna quan el rei no és menor d'edat i compleix les funcions d'educar-lo i formar-lo. Això succeeix quan el pare del rei ha mort i l'infant és menor d'edat. L'educa i el forma un tutor que el rei mitjançant el testament l'ha designat en cas de la seva defunció. Si no ho posa al testament, el designa el Congrés.

Criteris en la successió de la Corona:

– **Primogènit:** sempre i quan sigui home. Si tots són noies i el darrer és home, automàticament és l'hereu. Aquest criteri data del 1260.

– **Representació:** els fills del príncep passen per davant de la resta, tot i que siguin dones. Primer els fills del príncep que l'Elhena en cas de mort de Felip.

LES CORTS GENERALS

Segons la Constitució, la sobirania recau al poble i el poble s'expressa a través dels seus representants elegits

democràticament. La representació popular s'expressa a través de les Corts, per la qual, els diferents partits representant parts sectorials de la societat, el conjunt de les Corts representa el conjunt de la ciutadania. En àmbit autonòmic, és el Parlament autonòmic qui representa als seus ciutadans.

Les Corts s'estructuren de forma bicameral (2 càmeres). El bicameralisme sorgeix per acceptar el poder econòmic de la burgesia que compra el poder polític en l'edat mitjana. A una càmera hi ha la noblesa i el clergat, a l'altre aquesta burgesia. Actualment, a una càmera elegida a través de les eleccions de forma directa hi ha els representants dels ciutadans, i a l'altre es representa als territoris, els representants són elegits pels governs federats o autònoms, segons l'Estat, a l'Estat Espanyol és mixt. Les dues cambres espanyoles s'anomenen el Congrés dels Diputats i el Senat.

El bicameralisme espanyol és imperfecte. És perfecte quan hi ha dues càmeres i les dues tenen les mateixes funcions, aproven i discuteixen el mateix, només que una digui que no, no s'aprova una llei. És imperfecte quan si hi ha conflicte entre les dues, una imposa la seva decisió final. El Congrés és qui pren aquestes decisions finals a Espanya. Tant una com l'altre aproven lleis i les discuteixen però al final es farà allò que digui el President del Congrés dels Diputats.

- Tota la iniciativa legislativa s'inicia al Congrés dels Diputats. Mitjançant o projectes de llei (els fa el govern) o mitjançant proposicions de llei (parlamentaris o altres) Si la iniciativa és dels senadors, també s'ha d'iniciar en el Congrés.
- Després de realitzar-se el tràmit al Congrés i d'aprovar-se, es passa al Senat. Si el Senat l'aprova, es converteix en llei, si no, i el Congrés vol continuar, retorna al Congrés, i la pot tornar a votar. Si vota sí, abans de 60 dies, necessitarà majoria absoluta. Si es vota després de 60 dies, amb majoria simple.
- En el Congrés es on es convaliden els decret-lei. 1 decret llei és una norma aprovada pel govern en circumstàncies extraordinàries d'urgència que la constitució ha donat el valor de llei. Normalment, és el legislatiu (parlament) qui aprova la llei. Això es fa perquè un tràmit pot durar 1, 2, 3 anys... i si és una urgència no es pot esperar. S'aplicarà només durant 30 dies. En aquest plaç el govern ha d'enviar el decret llei, i el Congrés l'ha de convalidar. Si no el convalida, el decret és nul. Si és abans de 30 dies i el Congrés no ho ha fet, no s'aprova però s'haurà aplicat durant 30 dies. En tot aquest tràmit, no hi intervé per a res el senat. Només el Congrés.

31/10/03 **ESFERES D'AUTONOMIA DE LES CORTS**

Les Corts Generals es regulen al títol 3 de la Constitució i encarnen el poder legislatiu. Tenen una funció més important que els altres poders per tres raons:

- només estan sotmesos a la Constitució
- controlen el govern
- elaboren els pressupostos generals de l'Estat

Les Corts Generals segons l'article 66.1 representen al Poble Espanyol, i són escollides democràticament. Per tant, són independents dels altres poders i tenen més força perquè representen el poble.

L'element central de l'Estat Espanyol és la política i el jurídicament. Política perquè d'ells depenen la constitució del govern i la direcció política general de l'Estat. Jurídicament perquè tenen el monopoli del poder legislatiu i d'elles depèn la creació del dret. És l'únic òrgan que pot dictar lleis amb l'únic límit de la Constitució

Expressen la sobirania popular, un òrgan representatiu, tan perquè representa el poble com el pluralisme polític. Escollit de forma directa, és un òrgan col·legiat, deliberat ja que representa el pluralisme polític. Dotat de publicitat i són públiques les sessions plenàries de les cambres segons l'article 80. Totes les sessions de les comissions ordinàries es poden celebrar en presència dels mitjans de comunicació. És un òrgan permanent i inviolable. A l'Estat Espanyol existeixen dues cambres, per tant hi ha bicameralisme. Però és imperfecte perquè no tenen un mateix poder.

Cada cambra és independent de l'altra, tant a nivell organitzatiu, reglamentari i pressupostari. Ningú pot ser a la vegada membre de les dues cambres, a més, aquestes deliberen sempre per separat.

Autonomia de govern

L'article 72.1 diu que les cambres establiran els seus propis reglaments, aprovaran autònomament els seus pressupostos i de comú acord regularan l'estatut del personal de les Corts Generals. Els reglaments i la seva reforma estan sotmesos a votació per majoria absoluta. Tant el reglament del Congrés i del Senat en el títol 3 organitzen la Cambra:

– *Els òrgans de les Corts Generals són:*

- Mesa: òrgan rector de les cambres. En el congrés, hi ha 1 president, 4 vicepresidents i quatre secretaris. El Senat té dos vicepresidents enlloc de quatre. És escollida a la sessió constitutiva de les cambres. Es vota a la persona.
- President: és l'òrgan unipersonal de govern de la cambra i és escollit pels membres d'aquesta en primera votació per majoria absoluta i en segona per relativa. El president exerceix en nom de la Cambra tots els poders administratius i facultats de policies a l'interior d'aquestes. Rep la proposta del rei sobre el candidat a la presidència del govern. Presideix les sessions conjuntes del Congrés i del Senat. Representa a la cambra i convoca les sessions. Fa complir el reglament i l'interpreta. A més, fa complir la potestat disciplinària.
- Junta de portaveus: l'òrgan de representació dels grups parlamentaris. Té la funció d'establir d'acord amb el president, l'ordre del dia.
- Ple: reunió de tots els membres de les Cambres. Article 75.1 diu que les cambres funcionaran en ple i per comissions.
- Comissions: Òrgans més reduïts que preparen el treball de l'òrgan plenari. Poden arribar a aprovar projectes legislatius sense que intervingui posteriorment el ple. Estan organitzades com el ple però en petit. 1 president, dos vicepresidents i 2 secretaris. Poden ser permanents legislatives o no. I no permanents d'investigació o d'estudis. Les permanents es formen amb la mesa. Examinen i analitzen les proposicions i els projectes de llei. Les no legislatives d'assumptes relacionats amb el personal, són organitzatives. Les no permanents es creen per un tema concret, d'investigació que estudien un tema d'interès públic.
- Grups parlamentaris. Unió de membres de cada partit polític a la Cambra. Tenen la funció d'iniciativa legislativa, reformar la constitució, reformar el reglament i poden presentar els projectes i proposicions de lleis.

Autonomia reglamentària

Tenen potestat autoreglamentària que permet assegurar l'autonomia de les cambres i implica que sols estan sotmeses a la Constitució. Importància del reglament.

Incompatibilitats: per tal d'assegurar que un cop escollits no seran interferits per una altre funció que es reguli, han de fer una declaració.

El ple de la Cambra examirà i dirà si són compatibles o no. Ho seran: membres del Tribunal Constitucional, membres del poder judicial en actiu, defensor del poble, alts càrrecs de l'administració de l'Estat i forces de seguretat de l'Estat. Posteriorment el diputat ha de jurar i prometre la Constitució. La pèrdua de condició de parlamentari, a part de les causes de la Constitució i naturals, el reglament preveu sancions i suspensions temporals. Quan el parlamentari incompleixi reiteradament les previsions reglamentàries pot ser suspès temporalment però sempre ha de ser acordat pel ple de la Cambra.

Prerogatives dels parlamentaris, serveixen per garantir la independència i la llibertat del parlament com a unitat global.

- Immunitat, sols poden ser inculpats i processats prèvia autorització de la cambra respectiva. Exepte si són detinguts en cas de flagrant delictes.
- Inviolabilitat, no poden ser perseguits per opinions manifestades en l'exercici de les seves funcions
- Fur especial, totes les causes contra els diputats i senadors són competència de la sala penal del Tribunal Superior.

Autonomia pressupostària

S'atorga a les cambres la capacitat d'aprovar autònomament els seus propis pressupostos. Pretén evitar la reserva constitucional constitucional establerta pel govern perquè sols ells puguin elaborar el projecte de llei de pressupostos i escanya econòmicament a les corts generals.

03/11/02 LA INVIOABILITAT COM A INSTITUCIONS

Les càmeres són inviolables com a institucions: les corts general a l'Estat i el Parlament a Catalunya. Característiques de l'invioabilitat de l'institució

- Implica que només poden ingressar els parlamentaris i les persones autotitzades per a ells (els administratius, el públic...) Si no és amb autorització o invitació no es pot entrar. L'ingrés és públic però hi ha cert control per raons de seguretat elemental. Qualsevol cos militar que estigui a qualsevol lloc d'aquests, els militars deixen la seva jerarquia orgànica i passen a dependre del president de la càmera, però no dels seus superiors. Serveix per impedir cops d'estat. També succeeix amb els policies.
- No es pot coaccionar l'activitat normal de les càmeres de l'Estat. Està prohibit i sancionat la presentació d'instàncies i sol·licituds des de manifestacions col·lectives. Es permet entrar a un representant de les manifestacions a entregar les instàncies.
- Està prohibit envair amb violència qualsevol lloc parlamentari. Sanciona organitzar manifestacions a prop dels Parlaments quan els parlamentaris estan reunits. També està prohibit entrar amb armes.
- Està prohibit entorpir la labor de les càmeres. És el president qui decideix si fa fora o no al públic o als diferents parlamentaris. Està prohibit mostrar camisetes, pancartes, aplaudir, xiular...
- Està prohibit alçar-se contra l'autoritat de les càmeres, o sigui, realitzar 1 cop d'estat.
- Està prohibit impedir que els parlamentaris arribin a les càmeres.

Els parlamentaris tenen drets, tenen prerogatives, se'ls hi dona per a garantir el normal funcionament de la càmera. Exemple: un parlamentari que votés una cosa que el podria portar a la preçó, no la votaria. En el futur no es podrà sancionar. No són drets, són instruments que garantitzen el funcionament. Són:

–Inviolabilitat dels parlamentaris: Consisteix en que no es pot exigir cap responsabilitat per cap opinió, expressió o vot que hagin emés mentre siguin parlamentaris. Els actes no els protegeixen. Hi ha dues

posicions:

- Entendre l'inviolabilitat en sentit restrictiu, només els protegeix quan l'opinió, l'expressió i el vot es realitza reglamentàriament. No es protegirà l'expressió, l'opinió en mítings, articles, entrevistes, rodes de premsa... només allò que es fagi dins del Parlament d'acord al reglament.
- Considera que els parlamentaris desenvolupin les activitats de parlamentari fins i fora de la càmera.

–inmunitat: és la prerogativa que impedeix que els parlamentaris siguin detinguts o presos, exepete en flagrant delictes (amb les mans a la massa) quan sigués detingut o que s'aprovi un suplicatori en contra del parlamentari. Quan hi ha fragància? Quan es comet un delictes i entre la realització i el moment de la captura no existeix diferència de temps.

07/11/03

Els suplicatoris són mecanismes per evitar les majories parlamentaries utilitzant a la policia. La policia inicia una investigació, anomenada instrucció, la seva funció és recaudar les proves que vinculin a l'acusat, el jutge instructor és l'encarregat de fer-ho, després s'envia al jutge de lo penal que decideix si són vàlides o no aquestes proves. Si l'autor és un parlamentari, el jutge instructor suspén el procediment. Llavors aquest l'envia a la sala segona del Tribunal Suprem (sala=grups de treball de magistrats) que és la penal, i aquesta novament estudia el cas, busca elements sancionals que existeixi delictes i que el possible autor sigui 1 parlamentari, si ho creu, presenta un suplicatori que és una instància que el Tribunal Suprem realitza a través de la qual es sol·licita a la cambra respectiva una autorització per a jutjar.

El suplicatori s'aprova per majoria simple. De la cambra, va a la Comissió de Suplicatoris, que té 30 dies per emetre un dictàmen, aquest l'envia al ple i decideix si es culpable o no, llavors té 8 dies perquè el president de la cambra respongui al Tribunal Suprem. Les cambres tenen un límit per aprovar o negar un suplicatori. 1r) matitza la seva raó (justificació), la justificació al T.Suprem ha d'estar basada en la immunitat parlamentària.

El fur especial: un cop autoritzat el suplicatori, s'inicia l'investigació contra el parlamentari, però l'òrgan que ho fa és el Tribunal Suprem. No retorna el cas al jutge instructor. S'argumenta que els magistrats del T.Suprem tenen més experiència, més formació, i és més difícil que siguin pressionats externament.

21/11/03

A la sessió constitutiva, la persona de més edat és qui presideix la sessió. El/la secretari/a és el/la de menys edat. Un parlamentari des de la primera sessió a la que assisteix té tres oportunitats de jurar o prometre el càrrec, si a la tercera no ho ha fet és considera que no és parlamentari. El parlamentari pot jurar o prometre. Les dues tenen les mateixes connotacions. El jurament és per Déu (creients), la promesa es realitza per l'honor (el parlamentari dóna la seva paraula que ho complirà).

El rei ha de convocar tots els líders que han tingut representació al Congrés dels Diputats. Han de ser els líders dels diferents partits, encara que no siguin parlamentaris, que poden decidir si anar o no i/o delegar la seva presència a una altre persona. Els líders han de ser de partits del Congrés, no pas del Senat que no participa per a res en la sessió d'investidura. Serveixen perquè diguin quin candidat votaran i veure quins possibles pactes es poden produir. Quan hi ha majoria absoluta, la discrecionalitat que desenvolupa el rei és mínima, ja que ha de nomenar el candidat del partit més votat. Si el resultat, és minoritari, el rei pot negociar diverses alternatives ja que té major capacitat. No té perquè proposar el més votat, sinó el que té més possibilitat de ser elegit president fruit de possibles pactes.

Un cop el rei té un candidat, el proposa al Congrés i aquest candidat es presenta a aquesta cambra i exposa el seu programa polític. Aquest programa serà el programa del partit que representa si disposa de majoria absoluta. Si no la té, el candidat no ho podrà fer, presentarà el programa que sorgeixi de les negociacions amb

altres partits que han permès ser investit nou president. Exemple: PP amb CiU i CC, o el PSOE amb CiU.

El candidat a president pot, si vol no està pas obligat a presentar quins seran els seus ministres del govern. El president es qui els nombra encara que no els hagi designat a la sessió d'investidura. El programa que fa el candidat és 1 compromís de naturalesa política, no jurídica ja que si no el compleix no és sancionat, només si no té majoria el partit que li dóna suport li pot retirar. Si el candidat l'incompleix, podrà ser sancionat políticament: moció de censura... però es pot tornar a presentar a les següents eleccions.

Un cop el candidat ha presentat el programa es genera un debat on intervenen tots els grups parlamentaris. En el cas del grup mixt, si està format per quatre partits, el temps es divideix entre quatre. Després de la primera ronda, ve la segona. Un cop realitzada, es fa una votació. S'ha d'aconseguir majoria absoluta si no es produeix, 48 hores després es fa una altra amb majoria simple. Això afavoreix l'estabilitat. Si no s'aconsegueix tampoc la majoria simple, es proposen nous candidats durant els següents 2 mesos, i si finalment, no s'aconsegueix cap govern, es convoquen noves eleccions després de dissoldre prèviament el Congrés i el Senat.

24/11/03 Controls de l'acció de govern

La **qüestió de confiança** només la pot presentar el President. Ha d'haber-la discutit prèviament en el consell de ministres però no necessita el seu consentiment. Es presenta davant el Congrés dels Diputats i al presentar-la hi ha d'anar de forma expressa, si no s'aprova el president ha de dimitir, assumint de forma temporal la presidència el vicepresident.

Una qüestió de confiança s'aprova amb majoria simple, per garantir l'estabilitat. El president ha d'explicar perquè la presenta, també participen els representants dels grups parlamentaris amb torns de rèplica després del debat, posteriorment es produeix a la votació.

La **moció de censura** es presenta amb una triple finalitat: exigir responsabilitats polítiques al president, si troben aquestes responsabilitats exigir que dimiteixi el president i en tercer lloc aconseguir el nomenament d'un president alternatiu. Només es pot presentar una moció en el Congrés. No sempre es presenta pel que el president sigui cessat i hi hagi un de nou, perquè de vegades es fa com una maniobra de desgast polític. S'ha de presentar necessàriament un candidat alternatiu.

Ha de ser motivada i subscripta per una dècima part dels membres del Congrés. En primer lloc intervé un representant dels parlamentaris que han presentat la moció de censura, intervé el candidat alternatiu, i després és el torn perquè els representants intervinguin. En la votació es necessita majoria absoluta per cessar al president. Es celebra un dia i a una hora fixa i el vot es en veu. Si s'aprova el cessament del president, és nomenat automàticament el candidat alternatiu. I si no s'aprova el president es manté en el càrrec i els parlamentaris firmants de la moció no poden presentar una altra en el mateix període de sessions.

Si el president és parlamentari i hi ha un suplicatori contra ell, no vol dir que sigui una moció de censura però si s'aprova el suplicatori pot dimitir. Hi ha uns altres mecanismes per controlar l'acció del govern que no comporta la cessió del president i intervé el Senat.

En primer lloc, tenim les interpel·lacions que són una instància presentada pels parlamentaris per que el govern o algun ministre expliqui la conducció de l'executiu respecte a alguna qüestió. Si es planteja des d'aquesta perspectiva la presidència de la càmera pot incloure-la en la seva discussió a partir del dia 15 des que s'hagi publicat en el Boletín Oficial de las Cortes.

Una de les característiques importants es que en les sessions plenàries no es pot presentar més d'una per cada grup parlamentari. El que presenta és el primer que intervé, en segon lloc un representant del govern, i per últim, el torn per la resta de grups parlamentaris. Si els grups estan en desacord amb la resposta es pot presentar una moció, com molt tard el dia següent, pot sol·licitar que la càmera reprobi el govern.

També estan les preguntes que també són formulades pels parlamentaris, poden estar dirigides al govern en general o a algun ministre, però ha de ser sempre sobre un tema concret.

28/11/03

Les preguntes parlamentàries es formulen sempre per escrit, han d'indicar com volen que sigui la resposta: si oral o escrita. Oral, quan es vol que tingui una repercussió publicitada (TV) Escrita, quan no es vol. Si la pregunta no s'indica, la resposta s'entén que serà per escrit, la resposta és obligatòria, s'ha de contestar sempre, almenys per escrit. El termini és de 20 dies per a contestar. El ministre pot demanar una pròrroga d'uns altres 20 dies. Les preguntes es formulen a la mesa directiva i aquesta l'envia al ministre determinat. Si passa el plaç i no contesta, llavors es considera que la resposta ha de ser oral. Si la pregunta es formula per tenir una resposta oral, el parlamentari haurà de llegir la pregunta en el ple i el ministre li contestarà el mateix dia en el ple. Les preguntes sempre són per escrit en ambdós casos i no hi ha cap límit de formulacions. Els dimecres per la tarda estan reservades a les sessions de control. Si la resposta d'un ministre no convenç als grups que ha presentat la pregunta, no passa res políticament. Les preguntes no generen un mecanisme com la interpel·lació. Són més un mecanisme de desgast polític, de figurar en els mitjans de comunicació, que de control rigorós.

D'altra banda hi ha les **proposicions no de llei**, són aquelles propostes de resol·lució, a través de la qual, alguna de les càmeres adopta una posició sobre un tema concret. Es diu no de llei perquè no està dins d'un projecte legislatiu. Tradicionalment, se les anomenava mocions, en el reglament del Senat també se'ls hi anomena així, en canvi, al Congrés se'ls hi diu d'aquesta forma. El govern no té obligació de complir-ho, només té valor polític.

Proposicions de llei si que són d'obligat compliment per part del govern si s'arriben a aprovar.

El constituent quan va elaborar la Constitució tenia moltes formes per escollir, però va escollir la vida en que les preguntes no tinguessin conseqüències, que no costés elegir el president, però sí que costés realitzar una moció de censura, ja que s'ha de presentar un candidat alternatiu que accepti la majoria. Això genera estabilitat extrema que fa que el govern sigui irresponsable. És molt difícil que la majoria que és la que manté i nombra el govern, canviï d'opinió i voti la moció de censura de l'oposició.

El compliment dels parlamentaris de les promeses electorals, la irresponsabilitat del govern, les llistes tancades... fan que el sentit de la democràcia estigui en crisi, segons el professor J.C. Menotti.

El sistema espanyol permet que el president del govern dissolgui les Corts, cosa que en altres sistemes això no succeix. Supòsits obligats per la dissolució de les Corts:

- Perquè acaba la legislatura
- Finalitzat el plaç de dos mesos des de l'inici del procés d'investidura sense que s'hagi nomenat cap candidat.
- Si es presenta una modificació constitucional que impliqui el canvi del títol preliminar (la part primera) o el sistema de drets fonamentals, també si es vol canviar la monarquia a república. S'ha d'aprovar per les dues càmeres, amb el 3/5 dels vots. Un cop aprovat, es dissolen les corts i es tornen a convocar eleccions. Les noves Corts tornen a votar i si s'aconsegueixen les 3/5 parts s'aprova i es convoca un referèndum.

També hi ha supòsits discrecionals (de lliure decisió pel propi president). La Constitució permet al president dissoldre les Corts en qualsevol moment, prèvia deliberació en el Consell de Ministres, tot i que la seva opinió no és vinculant. Les dissoldrà quan les enquestes li són favorables i té el suport de la ciutadania.

Rèquisits que ha de complir el President:

En el mateix decret de dissolució de Corts, ha d'anar la data de la convocatòria electoral que ha de celebrar-se entre el dia 30 i 60 de l'aprovació del decret. Si no es convoquen eleccions, les càmeres poden censurar el president. El president pot dissoldre les dues càmeres, o 1, però fins ara s'han dissol sempre les dues.